

Maatschappelijk verslag 2016

Stichting Mondriaan

1. Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Profiel van de organisatie	4
3. Kernprestaties	5
4. Maatschappelijk ondernemen.....	5
5. Toezicht, bestuur en medezeggenschap	6
5.1 Governance code.....	7
5.2 Toezichhoudend orgaan.....	7
5.3 Bestuur.....	10
6. Beleid, inspanningen en prestaties.....	10
6.1 Kwaliteit algemeen	10
6.2 Kwaliteit van zorg	11
6.3 Kwaliteitsaudits	11
6.4 Klachten	12
6.6 Medezeggenschap patiënten	13
6.7 Medezeggenschap familie.....	14
6.8 Personeelsbeleid en kwaliteit van het werk.....	15
6.9 Financieel beleid.....	17

1. Inleiding

Met dit jaarverslag informeren wij u over de activiteiten en resultaten van Mondriaan die zijn gerealiseerd in 2016.

Mondriaan werkt aan een geestelijk gezond Zuid-Limburg.

In het jaar 2016 is voor de regio, net als voor de rest van Nederland, zichtbaar dat de economische crisis ten einde lijkt te lopen. We mogen hiervan een positief effect verwachten op de bedrijvigheid in de regio en op het elan van de bewoners. Meewind die tevens onze ambitie ondersteunt om de bewoners van deze mooie streek goede geestelijke gezondheidszorg te bieden.

De grote transities in de geestelijke gezondheidszorg zijn voor Mondriaan zowel zorginhoudelijk als bedrijfsmatig een uitdaging geweest. De aanpassing van een professionele organisatie aan de wensen en eisen van de participatiemaatschappij is een uitdaging voor onze medewerkers, waarbij de focus altijd ligt op het maximaal tegemoet komen aan de noden en behoeften van onze patiënten. Dit altijd in nauwe afstemming met familie en omgeving van de patiënt. Hierbij zet Mondriaan in op verdere ambulantisering en wijkgericht aanbod, samen met onze partners.

Afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van verbetering van de efficiëntie van de zorg in het zorgbedrijf Volwassenen en is eenzelfde traject in gang gezet bij zorgbedrijf Kinderen en Jeugdigen.

Daarnaast is er geïnvesteerd in de kwaliteit van zorg en in de implementatie van wet- en regelgeving (kwaliteitsstatuut, wkgz, NEN7510).

De maatschappelijke verantwoordings-eisen zijn in de afgelopen jaren verscherpt. Mondriaan heeft zich daarop ingesteld en haar administratieve systemen en governanceprincipes aangepast aan de eisen van de tijd.

Mondriaan zet zich de komende tijd in voor het bereiken van een beter evenwicht tussen de daadwerkelijk geleverde zorgprestaties en de bureaucratie daaromheen. Dat stelt onze medewerkers nog beter in staat om professionele en menselijke zorg te bieden aan de patiënten voor wie we er altijd zijn.

Hans de Veen en Julliette van Eerd
raad van bestuur

2. Profiel van de organisatie

Naam verslag leggende rechtspersoon	: Stichting Mondriaan
Adres	: John F. Kennedylaan 301
Postcode	: 6419 XZ
Plaats	: Heerlen
Telefoonnummer	: 088-5068489
Identificatienummer Kamer van Koophandel	: 14068232
E-mailadres	: secr.rvb@mondriaan.eu
Internetpagina/website	: www.mondriaan.eu
Rechtsvorm	: Stichting

Juridische structuur

Mondriaan is een zelfstandige organisatie met de stichting als rechtsvorm. Het bestuur van de stichting is opgedragen aan een raad van bestuur. De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het bestuur van de stichting en op de algemene gang van zaken in de stichting. Tevens staat zij de raad van bestuur met advies terzijde.

De statuten van de Stichting Mondriaan zijn voor het laatst gewijzigd op 8 september 2015.

Eind 2016 is de juridische structuur van Mondriaan als volgt:

- Stichting Mondriaan is aandeelhouder (51%) in Mondriaan Schoon B.V., een joint-venture, samen met Vebego Facility Services B.V.
- Stichting Mondriaan is tevens mede aandeelhouder van PsyQ Zuidoost Nederland B.V. (50%).
- PsyQ Zuidoost Nederland B.V. is voor 16,67% aandeelhouder van PsyQ Nederland Holding B.V.

De resultaten van het aandeel in Mondriaan Schoon B.V. en PsyQ Zuidoost Nederland B.V. worden, gezien het verwaarloosbaar financieel belang, niet geconsolideerd in de jaarrekening van de Stichting Mondriaan.

Type zorg

Mondriaan biedt zorgprogramma's voor kinderen, jeugdigen, volwassenen en ouderen met psychische of psychiatrische klachten en mensen met verslavingsproblemen. Daarnaast biedt Mondriaan forensische psychiatrie.

Werkgebied

Mondriaan richt zich met de publiek gefinancierde activiteiten op de regio Zuid-Limburg. Dit gebied bestaat uit de drie subregio's Parkstad, Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek. Het verzorgingsgebied voor de zorg en behandeling van kinderen en jeugdigen bestrijkt ook Noord- en Midden-Limburg. Er is tevens bovenregionale vraag naar onderdelen van de gespecialiseerde zorg, bijvoorbeeld op het gebied van verslavingszorg, angst- en stemmingsstoornissen en de orthopsychiatrie. De toestroom van patiënten voor Forensische Zorg is door Justitie georganiseerd via het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) als indicerende instantie. Verwijzingen lopen via de reclassering en het psychomedisch overleg (uit penitentiaire instellingen) en zijn niet regio gebonden. Wat betreft zorgkantoorregio's is Mondriaan in 2016 actief in de regio Zuid-Limburg.

3. Kernprestaties

Aantal cliënten

Gemiddeld worden er in Mondriaan ongeveer 14.000 patiënten per jaar geholpen. Dit is het aantal patiënten van alle financieringsstromen. Voor een gespecificeerde in- en uitstroom van patiënten in de zorgverzekeringswet en de Wet Langdurige Zorg wordt verwezen naar DigiMV. In het verslagjaar waren 724 bedden begroot en werden 704 bedden gerealiseerd.

Personeelsformatie

Het aantal fte's bedraagt na verstrijken van 2016 1642,41 fte (1982 personen), waarvan 1251,77 fte patiëntgebonden medewerkers (1519 personen) en 390,64 fte niet-patiëntgebonden medewerkers (463 personen). Voor meer informatie over de personeelsformatie in 2016 wordt verwezen naar DigiMV.

Omzet

De totale opbrengst bedraagt € 143,2 mln. t.o.v. €136,3 mln. in 2015. Deze stijging is enerzijds het gevolg van hogere WMO- en ZVW-productie, anderzijds is een voorziening ZVW vrijgevallen.

4. Maatschappelijk ondernemen

De dialoog met de stakeholders

Mondriaan baseert haar strategisch beleid op de dialoog met haar stakeholders. Van onze stakeholders krijgen we de opdracht te streven naar een zorgverlening waarvan de toegankelijkheid onder alle omstandigheden is gegarandeerd, die kwalitatief volgens de laatste standaarden ('state of the art') wordt geleverd, die betaalbaar is en daarmee bijdraagt aan het betaalbaar houden van de zorg. Zorg die geleverd wordt met betrokkenheid van alle partijen en waarvoor met anderen -zowel binnen de eigen organisatie als ook daarbuiten- wordt samengewerkt alsof er geen drempels bestaan.

Daarom levert Mondriaan goede kwaliteit van zorg zoveel als mogelijk in de directe leefomgeving van de patiënt. Wij zoeken naar aansluiting bij het gedachtengoed van de 'participatiemaatschappij', o.a. in innovatieve projecten als 'De Nieuwe GGz'.

Van de inkoopende partijen hebben wij daarnaast de opdracht om zorg te leveren die toetsbaar is, die geleverd wordt met transparante prestaties en bovendien kostenefficiënt is.

Samenwerkingsrelaties

Er zijn zeer veel maatschappelijke partijen waarmee Mondriaan een hechte samenwerking heeft.

Zorginhoudelijk: vele regionale en landelijke GGz aanbieders, ziekenhuizen en instellingen voor V&V- en voor VG-zorg, huisartsenverenigingen, gemeenten, welzijnsinstellingen en woningcorporaties. In het kader van veiligheid is er een nauwe samenwerking met politie en justitie.

Onderwijs: universiteiten en hogescholen.

Financieel: verzekeraars, Justitie, gemeenten en andere financiers en banken.

Economische meerwaarde

Onze meerwaarde voor de maatschappij is verankerd in onze missie: Mondriaan werkt voor een geestelijk gezond Zuid-Limburg. Dit doen we via kwalitatief goede zorg die betaalbaar is en bijdraagt aan het betaalbaar houden van de GGz.

Milieu- en duurzaamheidsaspecten

Duurzame sloop met hergebruik van materialen en herinrichting park als IBA project

De sloop van het woongebouw op de hoofdlocatie in Heerlen vindt plaats op duurzame wijze door in de voorsloop producten en materialen te scheiden voor hergebruik. Voor dit werk worden mensen met afstand tot de arbeidsmarkt ingeschakeld.

Verrassend genoeg blijkt duurzame sloop niet duurder te zijn dan reguliere sloop. Herinrichting van het vrijgekomen terrein wordt met in- en externe stakeholders ontworpen. Materialen uit de sloop zullen hierbij aangewend worden. Mondriaan gaat het park openstellen voor het publiek.

Energie

Mondriaan heeft zich verbonden aan Palet: parkstad energietransitie 2030. In 2016 heeft Mondriaan voor de Energie audit een energiebeleidsplan vastgesteld.

Energieverbruik verminderen wordt nagestreefd door bij investeringen te kiezen voor de energie arme alternatieven.

Sponsoring maatschappelijke doelen

Mondriaan voert ten aanzien van sponsoring het beleid dat in principe alleen activiteiten worden gesponsord die een toegevoegde waarde hebben voor psychiatrische patiënten.

5. Toezicht, bestuur en medezeggenschap

5.1 Governance code

Mondriaan onderschrijft de normen met betrekking tot goed bestuur, goed toezicht en adequate verantwoording, zoals opgenomen in de Zorgbrede Governancecode 2010, en past deze ook in 2016 toe. De raad van bestuur en de raad van toezicht herkennen zich in de bijzondere maatschappelijke verantwoordelijkheid en laten zich hierop aanspreken. Eenmaal per jaar wordt door de leden van de werkgeverscommissie van de raad van toezicht een functioneringsgesprek gehouden met de leden van de raad van bestuur. Deze gesprekken worden gevoerd aan de hand van een door de raad van toezicht opgesteld evaluatieformulier, gebaseerd op de voor de functie van bestuurder relevante criteria. De statuten en de reglementen van de raad van bestuur en de raad van toezicht zijn in lijn met de Zorgbrede Governancecode.

Per 2017 zal de nieuwe Zorgbrede Governancecode 2017 worden geïmplementeerd binnen Mondriaan.

5.2 Toezichthoudend orgaan

De raad van toezicht ziet er in het bijzonder op toe dat de uitvoering van het bestuursbeleid strookt met de vastgestelde en goedgekeurde (strategische) beleidsplannen en uitgangspunten. De raad van toezicht en raad van bestuur maken daarbij afspraken over ijkpunten die de raad van toezicht hanteert bij de beoordeling van de raad van bestuur.

Het reglement raad van toezicht voorziet in een rooster van aftreden. Een lid van de raad van toezicht heeft, na benoeming, volgens de statuten zitting voor een periode van vier jaren. Het rooster van aftreden waarborgt de continuïteit in de samenstelling van de raad van toezicht. Een lid dat volgens rooster aftreedt, is volgens de statuten eenmaal en direct herbenoembaar. Bij een voorgenomen besluit tot herbenoeming beraadt de raad van toezicht zich op het profiel voor de betreffende zetel. Hij voegt zijn bevindingen bij het verzoek om advies aan de raad van bestuur, COR en de CCR over de voorgenomen herbenoeming.

De samenstelling van de Raad van Toezicht , inclusief primaire aandachtsgebieden en nevenfuncties, is op 31.12.2016 als volgt:

Naam	Aandachtsgebied	(Neven)functies
Mr. H.M.A. Dumont	Werkgeverschap en voorzitter	REGULIERE FUNCTIE Freelance adviseur bestuurders NEVENFUNCTIES Voorzitter Raad van Toezicht Mondriaan Voorzitter Raad van Toezicht Innovo Voorzitter bestuur Stichting Pilon Lid bestuur Stichting de Weijerhorst
Dr. Mr. Th.J.W. Hendricks	Zorg	REGULIERE FUNCTIE Huisarts in Nederweert, Roggel en Nieuwstadt NEVENFUNCTIES Lid Raad van Toezicht Mondriaan Bestuurslid van de Zorggroep Midden Brabant in liquidatie
Drs. W.M.H.A. Lemmens	Financiën	REGULIERE FUNCTIE Directeur Bobanne B.V. Management & Consultancy NEVENFUNCTIES Lid Raad van Toezicht Mondriaan Vice voorzitter Raad van Toezicht Cicero Zorggroep Lid Commissie Ruimtelijke Ordening VNO-NCW
Prof. Dr. E.H. Tonkens	Zorg	REGULIERE FUNCTIE Hoogleraar Burgerschap en Humanisering van de publieke sector aan de Universiteit voor Humanistiek NEVENFUNCTIES Lid Raad van Toezicht Mondriaan Voorzitter van de jury van de (jaarlijkse) Helemaal Humanitas prijs Lid Raad van Toezicht Meander Medisch Centrum Amersfoort Lid Wetenschappelijke Adviesraad van de Nederlandse Vereniging voor Toezichthouders (NVTZ) Lid Adviesraad Platform Zijn (Vrouwenplatform Nederland) Lid redactieraad Tijdschrift voor Genderstudies Lid redactieraad Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken Lid Slimme Raad Eindhoven Voorzitter Begeleidingscommissie onderzoek vrijwilligerswerk in de asielzoekersopvang (ingesteld door het WODC)
Drs. T-S. de Wit	Werkgeverschap Zorg	REGULIERE FUNCTIE Adviseur en coach bestuur en management (zzp) NEVENFUNCTIES Lid Raad van Toezicht Mondriaan Lid Raad van Toezicht Stichting Pergamijn Taalcoach vluchtelingenwerk
Drs. P. Wolters	Financiën	REGULIERE FUNCTIE Directeur / eigenaar PWO Advies NEVENFUNCTIES Lid Raad van Toezicht Mondriaan Lid van het bestuur van Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW)

Het rooster van aftreden van de leden van de Raad van Toezicht:

1 januari 2017	E. Tonkens Th. Hendricks	Einde 1 ^e termijn. Herbenoemd Einde 1 ^e termijn. Herbenoemd
1 januari 2018	P. Wolters	Einde 2 ^e termijn. Niet herbenoembaar
1 januari 2019	T-S. de Wit	Einde 1 ^e termijn. Herbenoembaar
1 januari 2020	H. Dumont W. Lemmens	Einde 2 ^e termijn. Niet herbenoembaar Einde 2 ^e termijn. Niet herbenoembaar
1 januari 2021	E. Tonkens Th. Hendricks	Einde 2 ^e termijn. Niet herbenoembaar Einde 2 ^e termijn. Niet herbenoembaar
1 januari 2023	T-S. de Wit	Einde 2 ^e termijn. Niet herbenoembaar

De honorering van de leden van de raad van toezicht ondergaat in 2016 geen wijziging en blijft daarmee ruim binnen de 10% en 15% van het bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen op grond van de Regeling Zorg 2014. Voor de gegevens over de honorering van de raad van toezicht wordt verwezen naar de jaarrekening 2016 en/of DigiMV.

De raad van toezicht heeft drie commissies ingesteld: de auditcommissie, de zorgcommissie en de werkgeverscommissie. De leden van de raad van toezicht ontvangen geen extra honorarium voor hun werk in de commissies.

De jaarlijkse evaluatie van de raad van toezicht vond op 31 oktober plaats. Als basis voor de evaluatie fungeerde de rapportage van de evaluatie 2015, opgesteld door de in dat jaar geconsulteerde externe begeleider.

De raad van bestuur verschaft de raad van toezicht tijdig de informatie die nodig is om adequaat te kunnen functioneren. In de regel gebeurt dit als voorbereiding op, dan wel tijdens, de vergaderingen van de raad van toezicht. Als daartoe aanleiding is, voorziet de raad van bestuur de raad van toezicht tussentijds van relevante informatie. De raad van toezicht ziet er op toe dat de raad van bestuur regelmatig rapporteert aan de raad van toezicht over de realisering van de maatschappelijke functie en de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. De informatievoorziening sluit in beginsel aan op de binnen de organisatie gebruikte verantwoordingsrapportages en geschiedt elk kwartaal. In 2016 vond een vergadering plaats van de raad van toezicht en de raad van bestuur met respectievelijk de medezeggenschapsorganen van de cliënten en de medewerkers. Het jaarlijkse overleg met de concerndirecteuren heeft plaatsgemaakt voor presentaties van de afzonderlijke concerndirecties in de reguliere vergaderingen van de Raad van Toezicht. Op deze wijze wordt gedetailleerdere informatie verschaft over de ontwikkelingen in de onderscheiden (zorg)bedrijven. De overleggen met de gremia, de bezoeken aan de (zorg)bedrijven en het als toehoorder aansluiten bij de diverse overleggen in de organisatie ervaart de raad van toezicht als zeer waardevol. Ze geven additioneel inzicht in wat er leeft in de organisatie, zijn onmisbare informatiebronnen en vullen de informatie die de raad van bestuur verstrekt goed aan.

Bij de voorbereiding en voorbespreking van agendapunten voor de voltallige raad van toezicht vergaderingen spelen de auditcommissie, de zorgcommissie en de werkgeverscommissie een belangrijke rol. In sommige gevallen volstaat de bespreking van een thema in een commissie.

De raad van toezicht vergaderde in 2016 tien keer. Negen maal betrof het een reguliere vergadering in aanwezigheid van de raad van bestuur. Eenmaal vergaderde de raad van toezicht zonder de raad van bestuur. In deze vergadering was de evaluatie van het eigen functioneren aan de orde. Van alle vergaderingen is verslag gemaakt.

De reguliere vergaderingen van de raad van toezicht met de raad van bestuur stonden in 2016 nadrukkelijk in het teken van de ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg, de onderhandelingen met de contracteerpartijen en de effecten daarvan op de besturing en de financiële positie van Mondriaan. De financiële positie leidde tot intensivering van het overleg van de raad van toezicht met de raad van bestuur gedurende de eerste maanden van het jaar.

De raad van toezicht verleende goedkeuring aan de volgende documenten / (voorgenomen) besluiten van de raad van bestuur:

- jaarrekening 2015;
- begroting en activiteitenplan 2017;
- ontbinding Holding BV.

De raad van toezicht besloot tot:

- herbenoeming van mevrouw prof. dr. E.H. Tonkens en de heer dr. mr. Th.J.W. Hendricks tot lid van de raad van toezicht per 1 januari 2017;
- Handhaving vergoeding voorzitter en leden raad van toezicht;
- Werving en selectie nieuwe accountant;
- Vaststelling kadernotitie nevenfuncties bestuurders.

Tijdens de diverse reguliere vergaderingen kwamen o.a. de volgende onderwerpen aan de orde:

- besturingsfilosofie;
- informatiebeveiliging en benchmark ICT;
- bestuurdersaansprakelijkheid;
- waarborgfonds voor de zorgsector;
- zelfonderzoek;
- samenwerking GGZE;
- planning & controlcyclus;
- 360-graden feedback lid raad van bestuur;
- financiële situatie en plan van aanpak zorgbedrijf Volwassenen;
- financiële situatie en plan van aanpak zorgbedrijf Kinderen & Jeugdigen;
- gebiedsontwikkeling locatie John F. Kennedylaan in Heerlen;
- mental health first aid (MHFA);
- verslagen kwaliteitscommissies;
- managementletter accountant;
- periodieke financiële- en managementrapportages;
- periodieke bestuursverslagen.

5.3 Bestuur

De raad van bestuur bestuurt de stichting in goed overleg met de adviesorganen binnen Mondriaan. De raad van bestuur is eindverantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen van Mondriaan, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultaten. De raad van bestuur legt daarover periodiek verantwoording af aan de raad van toezicht. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de raad van bestuur zijn vastgelegd in de statuten en een reglement raad van bestuur.

Mondriaan heeft een tweehoofdige raad van bestuur, ultimo 2016 bestaande uit de heer drs. H. de Veen, voorzitter, en mevrouw dr. J. van Eerd, lid. De voorzitter is belast met de bedrijfsvoering en het lid met de patiëntenzorg. Gezamenlijk zijn de bestuurders integraal verantwoordelijk voor de besturing van de organisatie.

De nevenfuncties van de bestuurders staan hieronder vermeld.

De samenstelling van de Raad van Bestuur op 31.12.2016, inclusief nevenfuncties, is als volgt:

Naam	Bestuursfunctie	Nevenfuncties
Drs. H.H.W. de Veen MHA	Voorzitter	Bestuurslid Zorg aan Zet Hoofddocent RINO groep Lid Commissie Financiering en Bekostiging GGz Nederland Lid Provinciale Raad voor de Volksgezondheid Voorzitter bestuur Zorgacademie Parkstad Lid Raad van Commissarissen Centramed
Dr. J.E.M. Van Eerd MBA	Lid	Lid Raad van Toezicht Kempenhaeghe Lid Raad van Toezicht van Neynsel groep Lid Commissie Zorgvisie en Normering GGz Nederland Lid Adviesraad en kenniskring Facilitair Management Zuyd Hogeschool Lid Adviesraad Zorgnetwerk Nederland

De raad van toezicht heeft als werkgever van de raad van bestuur geoordeeld dat er bij de huidige nevenfuncties geen sprake is van belangenverstrengeling en heeft deze nevenfuncties goedgekeurd. De raad van toezicht hanteert in dit verband het door de raad van toezicht opgestelde toetsingskader voor nevenfuncties van bestuurders.

De raad van toezicht bepaalt de arbeidsvoorwaarden van de leden van de raad van bestuur en stelt deze vast aan de hand van de geldende wettelijke regelingen.

De voorzitter van de raad van bestuur had een aanstelling voor vijf jaren, tot 1 maart 2016, die in 2015 voortijdig is verlengd met drie jaren en vier maanden, tot 1 juli 2019. De bezoldiging van de voorzitter van de raad van bestuur is op basis van de in 2015 in het kader van de contractverlenging gemaakte afspraken per 1 maart 2016 teruggebracht en is sindsdien gelijk aan het maximum van klasse G, conform de Regeling van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 26 november 2013, houdende vaststelling van de indeling van de zorgsector in klassen met daarbij behorende bezoldigingsmaxima (Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg- en welzijnssector).

De bezoldiging van het lid van de raad van bestuur is gebaseerd op de regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg en jeugdhulp, klasse V. Het lid van de raad van bestuur heeft een aanstelling voor vijf jaren, tot 1 september 2020.

De bestuurders declareren de kosten die gemaakt worden in de uitvoering van hun functie op de wijze die geldt voor alle medewerkers. Alleen werkelijke en noodzakelijk te maken kosten komen voor vergoeding in aanmerking. De raad van toezicht heeft de door de bestuurders in 2016 gemaakte kosten geverifieerd en akkoord bevonden. Voor de gegevens over de bezoldiging van de bestuurders wordt verwezen naar de jaarrekening 2016 en/of DigiMV.

6. Beleid, inspanningen en prestaties

6.1 Kwaliteit algemeen

Mondriaan zet zich maximaal in voor een goede kwaliteit van zorg en dienstverlening. Daarom zoeken wij steeds naar verbetering en vernieuwing. Regelmatig toetsen wij onze zorg en de tevredenheid van onze patiënten. Kwaliteit komt onder andere tot uiting in goede zorg voor de patiënt. Om goede zorg te kunnen verlenen, is het van belang dat medewerkers hun werk zo veilig en gezond mogelijk kunnen uitvoeren.

2016 werd een jaar van herbezinning op ons kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) en de organisatie van Kwaliteit en Veiligheid. Er is een Quick scan Kwaliteit en Veiligheid uitgevoerd en een voorstel voor verandering van het KMS (kwaliteitmanagementsysteem) voorbereid.

In een Quick scan, uitgevoerd door een externe consultant, is de huidige situatie van Kwaliteit en Veiligheid geanalyseerd. Daarnaast is in het najaar van 2016 een adviesrapport opgesteld waarin de huidige situatie is weergegeven ten aanzien van verschillende veiligheidsthema's, een advies wordt gegeven over hoe de organisatie, inbedding en uitvoering van betreffende thema's vorm gegeven kunnen worden en zijn de kosten/baten geanalyseerd.

Aan de Quick Scan alsmede aan het in het adviesrapport gestelde zal in 2017 verdere uitvoering worden gegeven.

Door middel van een managementdashboard en verbeterregister wordt de continue verbetersystematiek PDCA (Plan Do Check Act) steviger in de gehele organisatie ingebed en gemonitord. Ook het proces van integraal opnemen en uitvoeren van risicoanalyses in alle facetten van het beleid is onder de loep genomen, o.a. ter voorbereiding op nieuwe certificeringsnormen.

De invoering en implementatie van nieuwe software voor kwaliteitsitems (project Infoland), heeft vertraging opgelopen, doch zal in 2017 beschikbaar komen.

In 2016 is ook veel aandacht besteed aan (de voorbereiding op) nieuwe wettelijke en kwaliteits- en registratie-eisen die door overheid, verzekeraars, gemeenten en andere partijen gesteld worden.

De overgang naar het nieuwe Elektronisch Patiënten Dossier (EPD) in 2016 is efficiënt ingericht om zorgvuldige en inzichtelijke dossiervorming voor alle betrokkenen goed mogelijk te maken. Door goede communicatie en met behulp van trainingen door superusers is de invoering van het nieuwe EPD soepel verlopen.

Mondriaan heeft in 2016 haar vernieuwde kliniek in Maastricht officieel geopend. Met de nieuwe faciliteiten voor de meest kwetsbare patiënten, wordt de kwaliteit van zorg verder geoptimaliseerd.

6.2 Kwaliteit van zorg

Kwaliteitsstatuut Mondriaan

Het kwaliteitsstatuut is een professionele standaard die beschrijft hoe Mondriaan de integrale zorg voor de individuele patiënt heeft georganiseerd, op een zodanige manier dat de autonomie en regie van de patiënt zoveel mogelijk worden gestimuleerd en de kwaliteit en doelmatigheid van de zorg inzichtelijk en toetsbaar zijn. Het kwaliteitsstatuut regelt ook welke beroepsbeoefenaren in welke situatie in de geneeskundige GGZ als regiebehandelaar kunnen fungeren.

Het meten van het effect van de behandeling

Door het, op een systematische manier met behulp van vragenlijsten, vastleggen van de aard en ernst van psychische klachten van onze patiënten kunnen wij het effect van een behandeling beoordelen en het behandel aanbod zo passend mogelijk maken. De resultaten zijn een ondersteuning van de diagnose en de behandeling en worden met de patiënt besproken. Op deze manier kunnen wij de kwaliteit van onze zorg hoog houden, naar de standaard van deze tijd.

Patiënttevredenheid

Mondriaan maakt sinds 2010 gebruik van de CQ Index (Consumer Quality Index) om de tevredenheid van patiënten te meten.

6.3 Kwaliteitsaudits

Externe audits

De kwaliteit van zorg wordt binnen Mondriaan onder andere gemonitord met het Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector (HKZ-) certificeringssysteem, waarvoor de organisatie in 2016 opnieuw een audit heeft ondergaan, afgenomen door een externe instantie (DEKRA). Mondriaan is opnieuw voor 3 jaren HKZ-gecertificeerd, nadat enkele actie- en verbeterpunten afgehandeld werden. In 2016 is voor het eerst de HKZ-R audit voor de reclassering landelijk ingevoerd en met glans door Mondriaan doorstaan.

Inmiddels heeft Mondriaan, als één van de eerste ggz-instellingen in Nederland, in oktober 2016 het NEN 7510-certificaat (Informatieveiligheid in de zorg) behaald.

Diverse maatregelen zijn getroffen om op alle niveaus en in alle relevante bedrijfsprocessen informatieveiligheid zo goed mogelijk te garanderen. Daarmee is er ook blijvend extra aandacht voor het belang van informatiebeveiliging onder medewerkers.

Naast instellingsbrede audits worden ook regelmatig externe audits op onderdelen uitgevoerd en Mondriaan is er trots op dat diverse keurmerken werden behaald. Het voert te ver om ze in dit verslag allemaal te benoemen, maar ze vormen een belangrijk onderdeel van onze continue aandacht voor kwaliteit.

Interne audits

In 2016 zijn er interne audits uitgevoerd op het gebied van:

- medicatieveiligheid;
- medisch somatisch beleid en handelen;
- omgaan met patiëntgegevens bij de Medische Dienst;
- separeren en afzonderen.

Veiligheid voor iedereen - Veilig Incidenten Melden (VIM)

VIM (het systeem om Veilig Incidenten te Melden) biedt decentraal de mogelijkheid om overzichten te genereren.

Het veiligheidsbeleid is in 2016 voortgezet. Het totaal aantal VIM meldingen vertoont door de jaren heen een stijging, waarbij er een toename is van agressie en overig grensoverschrijdend gedrag en - daarmee samenhangend - onveilige en risicovolle situaties.

Er is een toename zichtbaar van medicatie-incidenten en van incidenten met onbedoelde afwezigheid van patiënten (vermissing en onttrekking aan de behandeling). Het aantal valincidenten is nagenoeg gelijk gebleven.

Periodiek worden overzichten van de incidentmeldingen vervaardigd, zodat hierop gerichte maatregelen kunnen worden genomen. De ontwikkelingen hebben de raad van bestuur doen besluiten een 'projectgroep veiligheid' te installeren. Deze heeft in 2016 adviezen uitgebracht voor aanscherping van het veiligheidsbeleid.

In 2016 is, naar aanleiding van een interne audit naar de systematiek van melden, een voorstel met verbetermaatregelen besproken. Tevens zijn voorbereidingen getroffen om de cijfers en de analyses te integreren in het dashboard voor het bestuur, de directie en het management.

6.4 Klachten

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) in werking getreden. Instellingen hadden een jaar de gelegenheid om de klachtenregeling op basis van deze nieuwe wet op te stellen. Voor de behandeling van klachten heeft Mondriaan gedurende 2016 de bestaande klachtenregeling, gebaseerd op de WKCZ (Wet Klachtrecht Cliënten Zorgsector), de Wmo (Wet Maatschappelijke ondersteuning), de Jeugdwet en de Wet Bopz (Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen) gehanteerd. Deze klachtenregeling beschrijft de samenstelling van de klachtencommissie, de wijze van benoeming, schorsing en ontslag van de leden en de taken en bevoegdheden van de commissie.

Patiënten kunnen een klacht indienen en zich daarbij laten ondersteunen door een familielid, een medepatiënt, een (patiënten)vertrouwenspersoon of een wettelijke vertegenwoordiger. Daarnaast beschikt Mondriaan over een patiëntenvertrouwenspersoon en een familievertrouwenspersoon. Voor een overzicht van het aantal klachten wordt verwezen naar DigiMV.

6.5 Medezeggenschap medewerkers

Mondriaan organiseert de formele medezeggenschap van de medewerkers getrapd. De zorgbedrijven en Mondriaan Services hebben een ondernemingsraad. Op centraal niveau is een COR (Centrale Ondernemingsraad) geïnstalleerd die bestaat uit afgevaardigden van de ondernemingsraden van de zorgbedrijven en Mondriaan Services.

De raad van bestuur en de COR willen optimaal gebruik blijven maken van de inzichten van de medewerkers om tot de best mogelijke beslissingen te komen. Dit betekent dat de nadruk ligt op vroegtijdig kwalitatief en inhoudelijk overleg, geïntroduceerd in de organisatie als 'interactieve participatie'. Daarbij fungeren procedures en reglementen als 'vangnet' voor situaties waarbij het inhoudelijke overleg of gesprek niet tot overeenstemming leidt.

De COR verleende in 2016 haar instemming met betrekking tot:

- protocol gedrag en integriteit;
- verzuimbeleid;
- protocol social media;
- herplaatsing bij overcapaciteit;
- sleutelbeleid;
- procedure melden van vermoeden van misstand of onregelmatigheid;
- klachtenregeling Wkkgz;
- klachtenregeling wet BOPZ.

De COR bracht in 2016 adviezen uit over de volgende onderwerpen:

- reglement specialistenraad;
- toepassing werkkostenregeling;
- herbenoeming van de toezichthouders Hendricks en Tonkens.

Voorts werd in 2016 gesproken over onder andere:

- sociaal plan 2017-2018;
- jaarrekening 2015;
- twee door de werkgever aan te wijzen vrije dagen in 2017;
- pensioenaftopping;
- kader voor nevenfuncties en nevenwerkzaamheden;
- centrale dienstroosterservice;
- wapenbeleid politie;
- spoedzorg;
- voorbereiding medewerkertevredenheidsonderzoek 2017;
- gedragscode ICT-voorzieningen;
- de bestuursverslagen.

De COR spreekt intensief met de raad van bestuur over de landelijke en regionale ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg, de bezuinigingen en de consequenties daarvan voor Mondriaan.

In 2016 waren er acht formele overlegvergaderingen. Daarnaast werd een vergadering belegd om de samenwerking tussen de COR en de raad van bestuur te evalueren. Eenmaal werd met de raad van bestuur overlegd in aanwezigheid van de raad van toezicht.

Naast deze vergaderingen heeft de raad van bestuur regulier informeel overleg met het dagelijks bestuur van de COR. Doel van dit overleg is om elkaar ook buiten het formele overleg op de hoogte te houden van de actuele ontwikkelingen en elkaar te voeden met suggesties.

De COR is als toehoorder betrokken bij het overleg van de raad van bestuur en de werknemersorganisaties over het Sociaal Plan dat per 1 januari 2017 van kracht zal zijn.

6.6 Medezeggenschap patiënten

Tot ultimo 2015 had Mondriaan de medezeggenschap van de patiënten getrapd georganiseerd: elk zorgbedrijf had een cliëntenraad en op centraal niveau was er een Centrale Cliëntenraad (CCR) geïnstalleerd.

De vaststelling door de CCR en raad van bestuur dat de vertegenwoordiging van de verschillende cliëntenraden in de CCR onvoldoende representatief was gaf eind 2013 aanleiding om de medezeggenschapsstructuur van patiënten te verbeteren. Dit traject is in 2015 afgerond en heeft op 29 oktober 2015 geresulteerd in een nieuwe medezeggenschapsstructuur. De CCR werd ontbonden. Het accent van de medezeggenschap ligt sindsdien in de zorgbedrijven en wordt gerealiseerd tijdens het overleg van de cliëntenraden en de Jongerenraad met de eigen directie. Op centraal niveau overlegt de raad van bestuur met de themagroep Beleid & Financiën, samengesteld uit vertegenwoordigers van de cliëntenraden en de Jongerenraad, met als doel af te stemmen over de thema's die de individuele bedrijven overstijgen.

De themagroep bracht namens de cliëntenraden en de Jongerenraad adviezen uit over:

- benoeming directeur zorgbedrijf Volwassenen (ongevraagd);
- benoeming voorzitter klachtencommissie;
- klachtenregeling Wkkgz;
- klachtenregeling wet BOPZ;
- kwaliteitsstatuut.

Tevens werd met de themagroep gesproken over:

- de resultaten van het medewerkertevredenheidsonderzoek;
- de jaarrekening en het maatschappelijk verslag 2015;
- de herbenoeming van de toezichthouders Hendricks en Tonkens.

Met de cliëntenraden en de jongerenraad is bij overeenkomst vastgelegd op welke wijze de raden betrokken worden in de benoeming en herbenoeming van alle leden van de raad van toezicht. Tevens hebben drie leden van de Raad van Toezicht (leden zorgcommissie) specifiek de participatie van cliënten in hun portefeuille en kunnen de cliëntenraden en de jongerenraad deze leden rechtstreeks benaderen in verband met aangelegenheden vanuit het perspectief van patiënten.

De themagroep Beleid & Financiën overlegde in 2016 eenmaal met de raad van toezicht, in aanwezigheid van de raad van bestuur.

6.7 Medezeggenschap familie

Per 4 februari 2016 is op instellingsniveau de projectgroep "Familieparticipatie" gestart waarin alle zorgbedrijven, cliëntenraden en familieraad zijn vertegenwoordigd, onder voorzitterschap van de raad van bestuur. De projectgroep heeft familieparticipatie geëvalueerd, aangepast en geactualiseerd.

De beleidsnotitie 'familiebeleid' werd in augustus 2016 door de raad van bestuur vastgesteld. De vaststelling geldt voor de periode tot augustus 2019.

De samenwerkingsovereenkomst werd geëvalueerd en eind 2016 met 3 jaren verlengd. De officiële ondertekening vond plaats op 7 november 2016.

In 2016 heeft Mondriaan van LPGGZ de vierde (en laatste) ster gekregen. De Ster is het keurmerk voor kwaliteit in de GGZ vanuit cliënten- en familieperspectief.

De Ster is toegekend omdat familiemedezeggenschap is opgenomen in de structuur van Mondriaan.

De 'train de trainers' cursus 'Familie als Bondgenoot (FAB)' werd in 2016 afgesloten met een eigen gecertificeerd FAB team. Dit team heeft 4 teams van beschermende woonvormen getraind.

Begin 2017 zal dit landelijke project formeel worden afgesloten met een rapportage aan de raad van bestuur en een werkconferentie georganiseerd door LPGGZ.

De samenwerking tussen familiecoach, familievertrouwenspersoon, familieraad en externe partners is in 2016 geïntensiveerd.

Regelmatig worden er bijeenkomsten georganiseerd met zowel in- en externe partners met als doel de diverse initiatieven op het gebied van familieondersteuning zichtbaar te maken en met elkaar te verbinden.

Mondriaan werkt samen met de Landelijke Stichting Familievertrouwens Persoon (LSFVP).

Familieleden c.q. naasten wordt de mogelijkheid geboden zich te laten ondersteunen door de familievertrouwenspersoon in het contact met de ggz.

6.8 Personeelsbeleid en kwaliteit van het werk

Onderzoeken duurzame inzetbaarheid en medewerkerstevredenheid

Mondriaan houdt periodiek (eenmaal per drie jaar) een tevredenheidsonderzoek onder de medewerkers. In 2016 is het medewerkertevredenheidsonderzoek uitgevoerd door Effectory. Tegelijkertijd is door benVitaal een onderzoek verricht naar duurzame inzetbaarheid.

Het onderzoek naar duurzame inzetbaarheid is uitgevoerd met behulp van 2 verschillende instrumenten; de inzetbaarheidsscan (DIX vragenlijst) en de gezondheidsscan. Het responspercentage van dit onderzoek bedroeg 41%.

De uitgevoerde inzetbaarheidsscan maakt inzichtelijk dat Mondriaan op een aantal vlakken relatief goed scoort voor wat betreft duurzame inzetbaarheid. Dit betreft vooral de scores op werkplezier, arbeidsprestatie en presentisme.

Minder gunstig zijn de scores op de eigen toekomstverwachting, de betrokkenheid, veranderingsbereidheid en veerkracht.

Op basis van het onderzoek van benVitaal wordt geconcludeerd dat de huidige duurzame inzetbaarheid voor een significant deel van het personeel ongunstig is, met name op het gebied van leefstijl & vitaliteit, toekomstverwachting, veranderingsbereidheid, cultuur en lichamelijk functioneren.

Het betrof een onderzoek waarbij de medewerkers hun eigen resultaat op de onderdelen gezondheid en inzetbaarheid te zien kregen. Het was primair aan de medewerker zelf te bepalen of de resultaten van het onderzoek aanleiding gaven tot persoonlijke initiatieven.

Op basis van de rapportage op Mondriaanniveau is door de raad van bestuur, in samenspraak met de Centrale Ondernemingsraad, besloten een werkgroep duurzame inzetbaarheid in te stellen. Deze zal in 2017 met beleidsvoorstellen ter zake komen.

Het responspercentage van het medewerkertevredenheidsonderzoek bedroeg 50,1%.

Uit het onderzoek blijkt dat de thema's die te maken hebben met de directe werkomgeving aanzienlijk beter scoren dan de thema's op organisatieniveau.

Met name de collega's, de duidelijkheid omtrent de werkzaamheden, de efficiency, de leidinggevende en de prioriteit bij de klant en de kwaliteit van zorg scoren positief. Ook staat het merendeel van de medewerkers achter de organisatiedoelstellingen.

Minder gunstig scoren de thema's die te maken hebben met de betrokkenheid bij Mondriaan als organisatie.

De resultaten van het onderzoek zijn in de onderscheiden (zorg)bedrijven besproken en hebben geresulteerd in plannen van aanpak per (zorg)bedrijf. Een aantal thema's wordt op organisatieniveau opgepakt, in welk kader werkgroepen zullen worden gevormd die in 2017 met voorstellen zullen komen, met als doel de betrokkenheid en de bevoegdheid van medewerkers te verhogen.

Klachten medewerkers

Het klachtrecht van medewerkers is opgenomen in de notitie 'klachtrecht medewerkers'. In het kader van dit klachtrecht is een geschillencommissie actief. Medewerkers kunnen zich tot de geschillencommissie wenden met klachten die voortvloeien uit hun dienstverband met Mondriaan. In 2016 is geen beroep gedaan op de geschillencommissie.

Opleiden

Mondriaan heeft in 2016 veel aandacht besteed aan de borging van bekwaamheid van het personeel. Op het gebied van somatische kennis en vaardigheid, meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld en kindcheck, agressie hantering en de-escaleren wordt van hulpverleners gevraagd om regelmatig hun kennis en vaardigheid bij te scholen. Mondriaan biedt daarvoor een groot aantal e-learning modules en vaardigheidstrainingen aan.

Daarnaast zijn in 2016 weer psychiaters, psychologen, verpleegkundig specialisten en verpleegkundigen opgeleid, en bood Mondriaan studenten via stages de mogelijkheid zich in hun vak te ontwikkelen.

Specialistenraad

In 2016 is in overleg tussen de raad van bestuur en vertegenwoordigers van de vakgroepen psychiaters en klinisch psychologen een specialistenraad gevormd.

Voor de kwaliteit en veiligheid van de zorg acht Mondriaan het van essentieel belang dat zorginhoudelijke professionals betrokken zijn bij de totstandkoming van en besluitvorming over regelingen inzake de kwaliteit en veiligheid van de zorg binnen Mondriaan.

Naast het overleg van de raad van bestuur met de diverse vakgroepen, dat met name gericht is op beroepsgerichte onderwerpen en het wederzijds informeren over strategische onderwerpen, is gezocht naar een wijze waarop professionals actief betrokken kunnen worden bij de besluitvorming van de raad van bestuur en het concertteam over regelingen op het gebied van kwaliteit en veiligheid van de zorg.

Besloten is een Specialistenraad in te stellen, met dien verstande dat wat betreft de term specialist wordt aangesloten bij het bestaande professioneel statuut van Mondriaan.

Sociaal Plan

In 2016 heeft uitvoerig overleg plaatsgevonden met de werknemersorganisaties over de totstandkoming van een Sociaal Plan 2017-2018. Overeenstemming over het Sociaal Plan wordt begin 2017 verwacht.

Melding vermoeden misstand

Op 1 juli is de Wet Huis voor klokkenluiders in werking getreden. Deze introduceert rechtsbescherming voor klokkenluiders en voorziet in de oprichting van een nieuwe instantie, het Huis voor klokkenluiders, dat adviseert over en onderzoek doet naar maatschappelijke misstanden. De wetgever heeft met deze wet onder andere willen voorzien in een laagdrempelige procedure voor het melden van (een vermoeden van) misstanden.

Mondriaan beschikt sinds 2006 over een klokkenluidersregeling, doch heeft deze in 2016 in het kader van de nieuwe wet aangepast aan het model dat door het Huis voor klokkenluiders is opgesteld.

Protocol gedrag en integriteit

Mondriaan vindt het belangrijk om helder en duidelijk te zijn over de wijze waarop wij ons gedragen en hoe we omgaan met onze patiënten en onze directe omgeving. Het 'protocol gedrag en integriteit' is bedoeld als handreiking en leidraad voor het beschermen van onze integriteit en als steun bij het maken van de juiste keuzes. De gedragscode is gebaseerd op kernwaarden die door ons allen worden onderschreven. In 2016 is het protocol op grond van ontwikkelingen aangepast.

Kernfunctiegebouw

Het kernfunctiegebouw is in 2016 voor wat betreft de kernfuncties weer actueel. De wijzigingen in het hoofdbehandelaarschap voor wat betreft de omzetting naar regiebehandelaarschap vergt dat de addenda worden aangepast. De voorbereidingen hiervoor zijn in 2016 in gang gezet en zullen in 2017 worden afgerond.

Verzuimbeleid

De toename van het verzuim heeft in 2016 veel aandacht gehad. Geconcludeerd is dat het van belang is verzuim explicieter op de agenda te krijgen. Inmiddels is besloten om in 2017 een training voor het gehele management te organiseren met ondersteuning door Falke en Verbaan.

Wet Werk en Zekerheid

De wijzigingen in o.a. de Wet Werk en Zekerheid en de VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) hebben in 2016 geleid tot het aanpassen van bestaande interne afspraken en werkprocessen, waarbij een VOG verklaring en referentiecheck als voorwaarden gelden voor het opstellen van arbeidscontracten en indiensttreding.

6.9 Financieel beleid

Hoofdpijnen financieel beleid

Mondriaan streeft naar een solvabiliteit op lange termijn van 20%. Om dit percentage te realiseren is een jaarlijks rendement van 2% de beleidsdoelstelling. Per balansdatum bedraagt de solvabiliteit 16,2%.

In de afgelopen jaren is het resultaat van 2% vanwege de druk op de afgesproken volumes en de tarieven niet meer gehaald. Desalniettemin houden we vast aan dit uitgangspunt; het hebben van financiële buffers is belangrijk omdat het risicoprofiel in de zorg alleen maar toeneemt.

Van de rekening-courantfaciliteit die met de bank is afgesproken ad. € 12,5 mln. is op balansdatum niets benut. De liquide middelen bedragen per balansdatum € 4,7 mln. De langlopende (geborgde leningen) bedragen € 65,1 mln. per balansdatum, waarvan het langlopende gedeelte > 1 jaar € 61,7 mln. bedraagt.

Om de financiële doelstelling te halen wordt gewerkt met de planning en control cyclus (P&C). De P&C cyclus is voor Mondriaan een belangrijk hulpmiddel om:

- de Mondriaan strategie te realiseren;
- interne bedrijfsprocessen daarop in te richten, zodat er een verbinding ontstaat tussen de operationele processen en strategie;
- risico's tijdig te onderkennen en te ondervangen;
- tijdig te anticiperen en bij te sturen;
- de samenhang binnen Mondriaan te bewaken.

In de kaderbrief 2016 werd vanuit financieel perspectief rekening gehouden met een rendement van 1,7%; er is een rendement van 1,9% gerealiseerd (inclusief mutaties voorzieningen).

Investeringskader

Het jaarlijkse investeringskader is vastgesteld op € 5 mln. In 2016 is voor € 2,9 mln. geïnvesteerd. De belangrijkste investeringen in 2016 betroffen investeringen in ICT en investeringen in vervanging en instandhouding vastgoed.

Treasury

Treasury is het sturen en beheersen, het verantwoorden van en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om de financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden en het afdekken van rente- en kredietrisico's. De treasury functie binnen Mondriaan geschiedt binnen de financiële kaders waarbij prudent beheer een basisvoorwaarde is. De wijze waarop omgegaan wordt met de renterisico's en de kredietrisico's is vastgelegd in het treasury statuut. Uitgangspunt hierbij is om de risico's laag te houden en er zijn duidelijke afspraken over de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden.

In 2016 is maandelijks verantwoording afgelegd over de financiële stand van zaken in de treasury commissie. Hierin worden zowel de liquiditeitspositie als de rentekosten op korte en lange termijn besproken.

Mondriaan is in 2016 ruimschoots binnen de bandbreedte van de kredietfaciliteit van € 18,75 mln. bij de Rabobank gebleven. Zowel door de lage debetstand op de rekeningcourant als de lage kort lopende rente is er een voordeel in de rentecomponent ten opzichte van de begroting.

In 2016 zijn er geen langlopende leningen aangetrokken, is er op de bestaande portefeuille een bedrag van afgerond € 3,4 mln. afgelost en bedraagt de restschuld op de langlopende lening portefeuille € 65,1 mln. (waarvan langlopend € 61,7 mln.)

Mondriaan is al jaren lid van het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ) . Dat biedt een aantal voordelen: continuïteit financiering, rentevoordeel en het eenvoudig afsluiten van leningen (beschikbaarheid):

- Continuïteit van de financiering.
Leningen die door het WFZ zijn geborgd zijn door de geldgever niet tussentijds opzegbaar. Daardoor is de continuïteit van de financiering gewaarborgd.
- Rentevoordeel.
Omdat het WFZ garant staat voor de rente en aflossing van de lening geniet Mondriaan een aanzienlijk lagere rente. Niet alleen nieuwe, maar ook bestaande leningen kunnen worden geborgd.
- Eenvoudig afsluiten van leningen
Als deelnemer van het WFZ ontvangt men een zogenaamde borgstellingsverklaring. Hierin is de borgingsruimte vastgelegd in bedrag, looptijd en aflossingsvorm. Met deze verklaring ontstaat een brede keus aan geldgevers en kan op elk gewenst moment de meest voordelige lening worden aangetrokken. De beschikbaarheid is geen probleem. Jaarlijks vindt een herbeoordeling plaats van elke deelnemer van het WfZ.

Inzake de doelstellingen en het beleid op het gebied van risicobeheer ten aanzien van het hanteren van financiële instrumenten betreft dit voor Mondriaan vooral:

Rente- en kasstroomrisico

Mondriaan loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, vorderingen en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt Mondriaan risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Mondriaan risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

Mondriaan heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Mondriaan is niet overliquide en heeft dan ook geen middelen uitstaan bij financiële instellingen.

Liquiditeitsrisico

Mondriaan maakt gebruik van een kredietfaciliteit. Met de bank is tot en met 31-12-2016 een maximale kredietfaciliteit van € 18,75 mln. overeengekomen en vanaf 01-01-2017 een faciliteit van € 12,5 mln. Afgelopen jaar is gebleken dat deze faciliteit erg ruim is. Ultimo 2016 was van deze faciliteit niets benut. Ultimo 2016 was er een positief saldo van € 4,6 mln. Door Mondriaan zijn zekerheden verschaft in de vorm van een hypotheekrecht met gedeelde zekerheden tussen WfZ en Rabobank op onze materiële vaste activa.

Zelfonderzoeken en contractrisico's ZVW

a) Zelfonderzoek schadelastjaar 2013

Stichting Mondriaan heeft het zelfonderzoek inzake schadelastjaar 2013 zoals beschreven in het Plan van aanpak GGZ en het Onderzoek controles cGGZ 2013 uitgevoerd. De beoordeling van dit zelfonderzoek door zorgverzekeraars kende een lange doorlooptijd als gevolg van interpretatieverschillen van wet- en regelgeving ten aanzien van onder meer de directe betrokkenheid van de hoofdbehandelaar tijdens de behandeling. In het voorjaar van 2016 is intensief overleg geweest tussen partijen (GGZN, ZN, VWS en de NZa) over de interpretatie van wet- en regelgeving. Dit heeft geresulteerd in een bestuurlijk akkoord, hierin zijn de afspraken ten aanzien van de afwikkeling van de directe betrokkenheid van de hoofdbehandelaar tijdens de behandeling verwoord. De afwikkeling met de verzekeraars heeft vervolgens plaatsgevonden en afrekening met individuele verzekeraars vindt successievelijk plaats conform de afspraken met de individuele verzekeraars.

b) Zelfonderzoek schadelastjaar 2014

Stichting Mondriaan heeft de omzet inzake schadelastjaar 2014 in lijn met het Functioneel Ontwerp zelfonderzoek cGGZ 2014 bepaald.

Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bestaat er overeenstemming over de uitkomst met de representerend zorgverzekeraar. Deze uitkomst is verwerkt in de jaarrekening 2016. Daarnaast bestaat er nog landelijke onzekerheid ten aanzien van enkele definities in het Functioneel Ontwerp 2014. Derhalve is het zelfonderzoek 2014 nog niet definitief afgerond. Stichting Mondriaan heeft in de jaarrekening 2016 een verplichting opgenomen voor haar inschatting van de terug te betalen omzet naar aanleiding van het zelfonderzoek.

c) Zelfonderzoek schadelastjaar 2015 en 2016

Stichting Mondriaan heeft de risico's ten aanzien van de omzet inzake schadelastjaar 2015 en 2016 in lijn met de controlepunten uit het zelfonderzoek cGGZ 2014 ingeschat. Het Functioneel Ontwerp voor het zelfonderzoek 2015 en 2016 is echter nog niet definitief vastgesteld en kent daarom onzekerheden ten aanzien van de omzetinschatting schadelastjaar 2015 en 2016. Stichting Mondriaan heeft in de jaarrekening 2016 een verplichting opgenomen voor de verwachte risico's ten aanzien van het zelfonderzoek 2015 en 2016.

d) Schadelast (deel)plafonds kunnen wijzigen als gevolg van diverse contractafspraken

Stichting Mondriaan heeft contractafspraken met verzekeraars over de te verlenen zorg, waaronder het aantal patiënten waaraan zorg wordt verleend en de gemiddelde kosten van de zorg. De voortgang van deze contractafspraken wordt gemonitord en periodiek gerapporteerd aan de individuele zorgverzekeraars. De voortgang is tevens onderwerp van overleg in de periodieke overlegmomenten met de individuele zorgverzekeraars. De uitkomst van deze overleggen kan een aanpassing van de contractafspraken zijn. In de tijd is dit mogelijk tot afronding van het betreffende schadelastjaar. Met de mogelijke risico's ten aanzien van overschrijding van de contractafspraken met de verschillende zorgverzekeraars heeft Mondriaan rekening gehouden bij de omzetbepaling in de jaarrekening 2016.

In de jaarrekening 2016 is uitgegaan van de originele contractafspraken, inclusief de bekende aanvullingen. Voor de toerekening van afspraken voor het schadelastjaar 2016 aan de boekjaren 2016 en 2017 is gebruik gemaakt van de 'percentage of completion methodiek' gebaseerd op de schadelastprognose per verzekeraar. Deze werkwijze komt overeen met de toerekening voor wat betreft schadelastjaren 2014 en 2015.

Financiële positie

Beschrijving positie op balansdatum

Bedragen x mln. €	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Begroting 2017
Opbrengst	150,8	150,0	142,3	136,3	143,2	142,8
Resultaat na bestemming	0,1	0,8	0	- 2,6	+ 2,7	+ 2,1
Resultaatsratio	0,1%	0,5%	0 %	- 1,9 %	+1,9 %	+ 1,4%
Solvabiliteit EV / opbrengsten	14,6%	15,3%	16,1%	14,9%	16,2 %	17,6%
EV / balanstotaal	16,7%	16,0%	16,3%	16,0 %	18,11 %	19,7%

Kasstroom en financieringsbehoefte 2016

De kasstromen is een onderdeel van de maandelijkse liquiditeitsprognose. In 2016 is het totaal van de mutatie liquide middelen € 4,1 mln. De operationele kasstroom was + € 11,9 mln. Een bedrag van – € 5,9 mln. heeft betrekking op de aflossing langlopende leningen en aflossing kortlopende schulden en een bedrag van - € 1,9 mln. heeft betrekking op investeringen.

De financieringsbehoefte werd in 2016 gedekt door de rekening courant faciliteit van de Rabobank. Hierin was gedurende het boekjaar voldoende ruimte beschikbaar om eventuele risico's op te vangen.

Bedrijfswaardeberekening

Jaarlijks wordt de bedrijfswaardeberekening geactualiseerd. De waarde van het vastgoed 2016 is opnieuw getoetst op basis van de contante waarde van de toekomstige kasstromen. Dit heeft niet geleid tot een impairment boeking.

Toegenomen onzekerheden en risico's

Een belangrijk risico is het 'snijverlies', als gevolg van de verschillende contractafspraken met diverse financiers. Per 1 januari 2015 is de langdurige zorg (de AWBZ zorg) hervormd en is een gedeelte overgeheveld naar de gemeenten.

Als gevolg van de transitie in de jeugdzorg zijn de gemeenten vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg. De financiering van de eerdere zorgverzekeringswet voor patiënten jonger dan 18 jaar wordt nu door de gemeenten betaald.

Mondriaan heeft in 2015 met de gemeente Maastricht voor jeugd afspraken gemaakt op basis van arrangementen. Deze arrangementen zijn in ontwikkeling en voor 2017 zijn deze door de gemeente herzien; onderhandelingen over de tarieven 2017 zijn nog niet afgerond.

Over- en onderproductie worden in de zorgverzekeringswet per verzekeraar afgerekend. Daarnaast zijn er per verzekeraar verschillende contractafspraken over onder andere de gemiddelde kosten per DBC, de hoeveelheid klinische dagen en de kosten per unieke verzekerde. Indien meer en / of duurdere zorg wordt geleverd dan wordt deze zorg niet betaald. Aangezien de afspraken per schadelastjaar worden gemaakt, er steeds meer contractpartijen zijn en er meerdere stelsels voor contractering gelden, nemen de risico's op niet betaalde zorg toe.

Interne monitoring, bijsturing en beheersing van deze contractrisico's zijn derhalve noodzakelijk. Mondriaan gaat hierbij vanaf 2017 een daily-auditing tool inrichten, dat verder gaat dan de huidige contractmonitorbeheersing zodat op dagdagelijkse basis inzicht verkregen wordt en beheersing mogelijk wordt.

Toekomstverwachtingen

Investerings

Voor de komende jaren worden er geen grote investeringen verwacht. Er is in het meerjaren kader een investeringsniveau afgesproken van € 5 mln.

Het aantal vierkante meters wordt teruggebracht, onder andere door het slopen van de woonflat locatie Heerlen. Hiervoor zijn al in 2015 en 2016 kosten gemaakt.

De specialistische voorzieningen zijn geconcentreerd op 2 hoofdlocaties; Maastricht en Heerlen.

Financiering

Uit het meerjaren liquiditeitsoverzicht blijkt dat in 2017 incidenteel en in zeer beperkte mate gebruik zal worden gemaakt van de kredietfaciliteit van de bank maar dat geen additionele financiering noodzakelijk is. Als gevolg van de geplande verkoop van een aantal panden zullen er extra middelen beschikbaar komen.

Personeel

Als gevolg van de dalende omzet is het de verwachting dat de personele bezetting afneemt.

In de begroting 2017 wordt hier rekening mee rekening gehouden.

Ook voor de volgende jaren wordt uitgegaan van een krimpscenario.